UUTISET

Helppoa ratkaisua asumismenojen nousun kohtuullistamiselle ei ole, mutta jotain tarvitsisi tehdä. **VEERA HOLAPPA PTT:N TALOUSTUTKASSA**

PTT:N TALOUSTUTKA

Asumisen sietämätön kalleus

Asumismenot ovat kasvaneet viime vuosina huomattavan paljon. Kasvun taustalla ovat osittain markkinaperusteiset muutokset ja osittain poliittiset päätökset.

Isoimman osan asumisen menoista muodostavat lainanhoitokulut tai vuokra. Asuntojen hinnat sekä korot määrittävät puolestaan lainanhoitokulujen määrän.

Asuntojen hinnat ovat kasvaneet edellisten seitsemän vuoden aikana noin neljän prosentin vuosivauhtia. Huonosta taloudellisesta tilanteesta huolimatta matala korkotaso on pitänyt asuntojen hinnat edelleen korkeina.

Rakentamisen uudet normit, kuten energiatehokkuus- ja esteettömyysvaatimukset sekä väestönsuoja- ja autohallitarpeet, nostavat erityisesti uusien asuntojen neliöhintoja. Toisaalta viimeaikainen työttömyysuhkan lisääntyminen näkyy vuokra-asuntojen kysynnän kasvuna ja sitä kautta vuokrien nousuna.

Erityisesti suurissa kaupungeissa vuokra-asujien tilannetta ei helpota yhtään vuokra-asuntojen kysyntää heikompi tarjonta.

Heikko taloudellinen tilanne on pakottanut pankit nostamaan marginaalejaan lähemmäksi 1,5 prosenttia. Verrattuna muutaman vuoden takaiseen tasoon tämä tarkoittaa useiden kymmenien eurojen lisäystä uusien asuntolainojen kuukausittaisiin hoitokuluihin.

Viime vuonna alkanut asuntolainan korkojen verovähennysoikeuden portaittainen leikkaaminen 100 prosentista 75 prosenttiin lisää puolestaan yksilön asumisen kustannuksia usealla sadalla eurolla vuotta kohti.

Maaliskuussa voimaan astuva varainsiirtoveron nosto ja veropohjan laajentaminen tulevat lisäämään muuttamisen kustannuksia. Uudesta asunto-osakkeesta maksettavat verot voivat olla jopa 150 prosenttia suuremmat kuin ennen muutosta.

Tämä tarkoittaa velattomalta hinnaltaan 200 000 euron arvoisen asunnon varainsiirtoverossa yli 2 400 euron lisäystä.

Myös asumisen hoitokulut ovat olleet viime vuosina voimakkaassa nousussa. Paineita kustannusten kasvulle aiheuttavat sekä energian hinnan että työvoimakustannusten nousu. Tällä hetkellä alhainen korkotaso kompensoi asumismenojen kasvua.

Tulevaisuudessa korkojen noustessa alkavat asumismenot useassa kotitaloudessa olla sietämättömät. Suurimmissa vaikeuksissa ovat erityisesti vuokralla asuvat pienituloiset ja lapsiperheet, joilla muun kulutuksen joustovara voi olla erittäin pieni.

Toisaalta asumisen hintakehityksellä voi olla kielteisiä vaikutuksia työvoiman liikkuvuuteen. Helppoa ratkaisua asumismenojen nousun kohtuullistamiselle ei ole, mutta jotain tarvitsisi tehdä.

VEERA HOLAPPA on PTT:n ekonomisti.

veera.holappa@ptt.fi

TALOUDESTA LYHYESTI

Pekkarinen: Hallituksen toimet eivät riitä

Eduskunnan talousvaliokunnan puheenjohtaja **Mauri Pekkarinen** (kesk.) ärähtää hallituksen toimien telakkateollisuuden pelastamiseksi olevan alimitoitettuja.

Hänen mielestään valtion olisi jo kesällä pitänyt tulla STX:n osaomistajaksi.

”Mikäli STX Finlandin sallitaan nyt menettää viimeisetkin tilaukset, loistoristeilijöiden valmistus on suuressa vaarassa hävitä kokonaan maasta”, Pekkarinen kirjoittaa.

Vapaavuori: Risteilijätilaus mahdoton pelastaa

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuori** (kok.) uskoo, että päätös STX-risteilijätilauksen menetyksestä Ranskaan oli tehty jo ennen hallituksen ratkaisua olla myöntämättä telakalle lainaa.

Vapaavuori kertoi Ylen Ykkösaamun haastattelussa lauantaina, että varmaa näyttöä asiasta ei ole. Hänen mukaansa syy tilauksen menetykseen löytyy ennen kaikkea korealaisen omistajan haluttomuudesta taata rahoitus.

KARI SALONEN

MARKKU VUORIKARI

UPM pysäyttää kokonaan yhden paperikoneen Raumalla, mutta lähellä Olkiluodossa rakennetaan uutta ydinvoimaa. Paulig rakensi uuden paahtimon.

HANNU HUOVILA/TVO

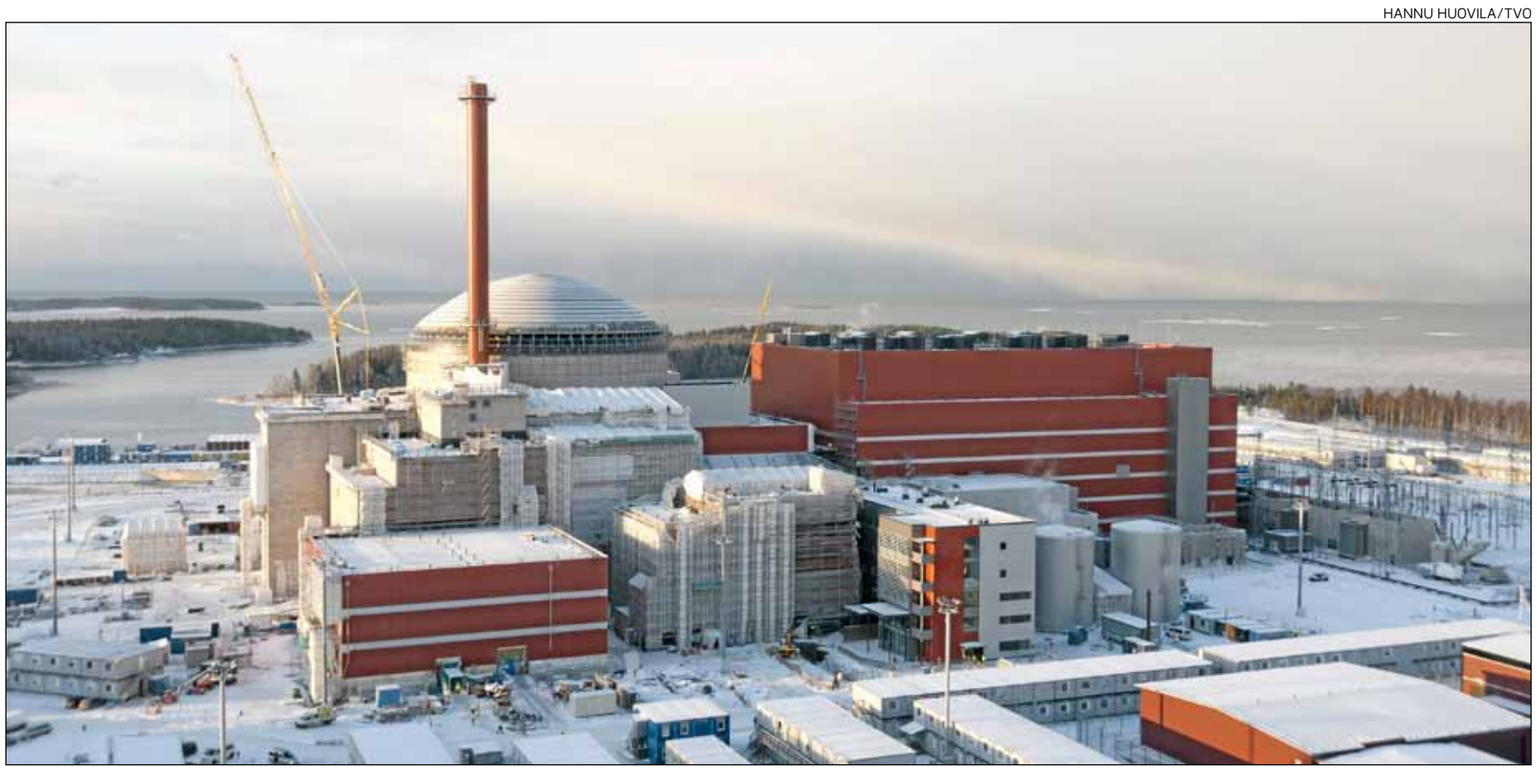

Elintarviketeollisuus aikoo hieman lisätä investointeja

Energia-ala ja elintarviketeollisuus aikovat investoida tänä vuonna. Muutoin teollisuuden näkymiä luonnehditaan huomattavan epävarmoiksi.

Tehdasteollisuus investoi melkein kymmeneksen vähemmän kuin viime vuonna. Kokonaisinvestoinnit ovat jäämässä 3,2 miljardiin euroon Suomessa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK julkaisi tietoja teollisuusyritysten investointikyselystä. ”Vuosi 2013 näyttää aika heikolta eikä seuraavakaan kovin hyvältä”, pääekonomisti **Penna Urrila** kertoo.

EK:n investointikyselyyn vastasi 239 yritystä loppusyksystä.

Investoinnit näyttävät vähenevän siitä, mihin ne edellisvuosina nousivat huonon vuoden 2010 jälkeen. Pitkä taantuma vie teollisuuden halun laajentaa.

”Epävarmasta kysynnästä kertoo poikkeuksellisen vähäinen laajennusrakentaminen”, Urrila tulkitsee.

Koko Euroopassa voidaan Urrilan mukaan kysyä, laajentaako teollisuus ylipäätään täällä. Koko maanosa menee alamäkeen.

Ulkomaille kyselyn vastaajat aikovat investoida 1,7 miljardia euroa, puolet EU-maihin ja Pohjois-Amerikkaan, puolet kehittyviin maihin.

Elintarviketeollisuus rationalisoi ja laajentaa

Elintarviketeollisuus aikoo hiukan lisätä investointejaan viime vuodesta, jolloin tehtiin liki ennätys. Viime vuonna investointien arvo oli 420 miljoonaa euroa, viidennes edellisvuotta enemmän.

Toimitusjohtaja **Heikki Juutinen** Elintarviketeollisuusliitosta yllättyi jo viime vuoden hyvistä luvuista. Eletään sentään taloustaantumaa.

”Ala uskoo tulevaisuuteen”, Juutinen luonnehtii.

Koneita uusitaan ja tuotantoa rationalisoidaan. Elintarvikeala tehostaa perinteisesti heikkoa tuottavuuttaan.

Joukkoon mahtuu laajennuksiakin. Uudessakaupungissa nousi harjakorkeuteen soijatehdas, joka edustaa uutta tuotantoa Suomessa. Valio rakentaa Riihimäellä ja Lapinlahdella, Atria Kauhajoella.

Markkinatilanne näyttää Juutisen mukaan paranevan. Vienti vetää. Laajeneva joukko venäläisturisteja syö täällä ja ostaa isot viemiset Suomesta.

Ihmiset syövät joka päivä, joten taloussuhdanteet eivät alaa juuri hetkauta. Kymmenen viime vuoden aikana se on investoinut 300–450 miljoonaa vuosittain.

”Elintarviketeollisuus on iso ja vakaa investoija”, Urrila luonnehtii.

Ydinvoimaa, tuulipuistoja ja siirtoverkkoja

Energiasektori rakentaa energian siirtoverkkoja. Moni alan tehdas on rakenteilla. Ydinvoimalan rakentaminen jatkuu, ja tuulipuistoja tehdään.

EK:n kyselyn perusteella energiateollisuus tekee tänä vuonna 1,9 miljardin euron investoinnit. Se on puolet kaikista teollisuuden investoinneista.

Liki puolet investoinneista energia-ala tekee laajennuksiin ja uustuotantoon.

Metsäteollisuus supistaa puoleen

Metsäteollisuudessa jatketaan rakennemuutosta, mikä tietää supistuvia investointeja. Ne jäisivät nyt alle 500 miljoonaan. Ne ylittävät yleensä miljardin vuodessa.

Heikko suhdanne koettelee metsäteollisuutta kuten koneteollisuutta ja teknologia-alaa. Kemianteollisuudessa ja pk-yrityksissä näyttää uskoa olevan viime vuotta enemmän.

JUHANI VIITALA

PÄIVÄN KYSYMYS

Naakka on sosiaalinen ja älykäs lintu.

Missä naakat yöpyvät?

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin tutkijat ilmoittavat kaipaavansa kansalaisilta havaintoja naakkojen yöpymispaikoista Seinäjoella ja Lahdessa. Instituutissa on käynnissä kolmivuotinen hanke, jossa selvitetään naakkojen aiheuttamien haittojen hallintaa.

Mitä naakkojen yöpymisestä tiedetään, projektipäällikkö Mari Pohja-Mykrä Ruralia-instituutista?

Naakat kokoontuvat iltaisin kaupunkeihin tuhansien lintujen parviksi. Jostain selittämättömästä syystä ne vaihtelevat paikkaa jopa saman päivän aikana. Parvi voi pysähtyä seitsemän aikaan jonnekin, ja kymmeneltä paikka on tyhjä.

Haluamme selvittää, miksi ne valitsevat tietyn paikan ja voiko yhdyskuntasuunnittelulla vaikuttaa valintaan.

Hakeutuvatko ne kenties lämpimään?

Yksi syy sille, että naakat yöpyvät kaupungeissa, voi olla mikroilmasto. Kaupungissa on vähän lämpimämpää.

Miksi naakat kokoontuvat parviin?

Sille ei ole kattavaa selitystä. Oletetaan, että kyse on tiedonvaihdosta ja suojasta petoja vastaan. Naakka on hyvin sosiaalinen ja älykäs lintu.

Maaseudulla naakat aiheuttavat vahinkoa muun muassa rikkomalla rehupaaleja. Mitä haittaa niistä on kaupungissa?

Vaikka naakat koetaan myös kaupunkiin kuuluviksi, niistä koituu meluhaittaa. Toinen on hygieniahaitta. Yöpymispaikan alle kertyy aika lailla ulostetta.

HENRIK SCHÄFER

Naakkojen yöpymishavainnoista Seinäjoella ja Lahdessa voi ilmoittaa internetosoitteessa www.helsinki.fi/ruralia/naakkahanke

K-Plussa-asiakkaan parhaat edut MA-KE

PIRKKA
Naudan paistijauheliha
400 g, 2 rs/talous
voimassa 23.1. saakka
3,49 rs
8,73/kg, ilman korttia 3,99/rs (9,98/kg)
K PLUSSA -12 % Etu K-Plussa-kortilla
RUOKAA OMASTA MAASTA
Resepti herkulliseen Acapulcon lihamurekkeeseen
www.pirkka.fi, m.pirkka.fi tai skannaa tämä koodi.

SHOKKI TARJOUS
Saarioinen
Kiusaukset
300 g, 3 rs/talous
voimassa 23.1. saakka
1,00 rs
3,33/kg, ilman korttia 2,19/rs (7,30/kg)
K PLUSSA -54 % Etu K-Plussa-kortilla

PIRKKA
Kirsikkatomaatti
250 g Espanja
voimassa 23.1. saakka
0,79 rs
3,16/kg, ilman korttia 1,25/rs (5,00/kg)
K PLUSSA -36 % Etu K-Plussa-kortilla

Nämä tarjoukset voimassa koko tammikuun

Valio
Juustoviipaleet
275–300 g
3,49 pkt
11,63–12,69/kg, ilman korttia 4,15–4,85/pkt (13,83–16,55/kg)
K PLUSSA -15–28 % Etu K-Plussa-kortilla

Flora
Margariinit
400 g, 2 rs/talous
0,99 rs
2,48/kg, ilman korttia 1,39–1,99/rs (3,48–4,98/kg)
K PLUSSA -28–50% Etu K-Plussa-kortilla

Valio
A+ jogurtti
750 g–1 kg
1,99 tlk
1,99–2,65/kg, ilman korttia 2,39/tlk (2,39–3,19/kg)
K PLUSSA -16 % Etu K-Plussa-kortilla

TARJOUSTAKUU K-PLUSSA-TARJOUKSISSA AINA VÄHINTÄÄN -10%
PLUSS LISÄKSI K-PLUSSA-PISTEILLÄ ETUSI JOPA -5%
Tarjoukset voimassa kaikissa K-ruokakaupoissa.

K-KAUPPIAS SINUA VARTEN.
K CITYMARKET K SUPERMARKET K MARKET K EXTRA